

В І Д Г У К

на дисертаційну роботу

Кінайлюка Михайла Васильовича

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОСТЕЛІВ (НА ПРИКЛАДІ НАЙКРУПНІШИХ МІСТ УКРАЇНИ),

представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 19 – Архітектура та будівництво,
спеціальності 191 – Архітектура та містобудування

Актуальність теми дисертаційної роботи зумовлена активним розвитком мережі **об'єктів** тимчасового розміщення туристів, а саме хостелів, та відсутністю належного архітектурно-типологічного опрацювання цього типу будівель в Україні. Сучасна практика експлуатації хостелів демонструє значну різноманітність, але, водночас така різноманітність не супроводжується достатньо сформованою системою архітектурно-планувальних вимог. Питання функціонального зонування, організації житлових осередків, співвідношення індивідуальних і спільних просторів, забезпечення безпеки, приватності та належних побутових умов у наявних дослідженнях і нормативних документах розглядаються неповно та фрагментарно.

Актуальність роботи посилюється необхідністю узгодження планувальних особливостей хостелів із вимогами сталого розвитку, ергономічності, комфортності та безпечної експлуатації. Особливого значення це набуває під час реконструкції та пристосування існуючих будівель, де архітектурно-планувальні рішення мають враховувати обмеження сформованої просторової структури.

Отже, систематизація досвіду, визначення принципів і розроблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо архітектурно-планувальної організації хостелів є своєчасним і практично значущим завданням для архітектурної науки та проєктної практики.

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірність і новизна. Аналіз змісту дисертації та публікацій здобувача свідчить про належну обґрунтованість основних наукових положень роботи. Об'єкт, предмет, мета та завдання взаємоузгоджені, що дозволяє послідовно перейти від теоретичного дослідження до формування пропозицій та рекомендацій. У дослідженні автором здійснено аналіз нормативної та законодавчої документації, досліджено праці українських та зарубіжних науковців галузі архітектури. Автор демонструє обізнаність у темі та проблематики, що доводить його компетентність у дослідженнях визначеного предметного поля. Систематизація практичного досвіду проєктування та функціонування хостелів, розгляд містобудівних, типологічних, функціонально-планувальних, ергономічних і соціально-економічних

аспектів дозволив автору комплексно розкрити особливості формування даного типу закладів тимчасового проживання.

Достовірність основних положень роботи підтверджується:

- висвітленням основних результатів дисертаційного дослідження у рецензованих наукових фахових виданнях та на всеукраїнських науково-практичних конференціях;
- результатами, одержаними здобувачем на основі всебічного аналізу теоретичних праць, нормативних джерел і вітчизняного та зарубіжного досвіду проєктування за темою роботи;
- використанням комплексу загальнонаукових і спеціальних методів;
- апробацією одержаних результатів у процес розроблення авторських архітектурних проєктів і концептуальних пропозицій.

Наукові результати, представлені в дисертації є обґрунтованими і мають високу достовірність та відповідність поставленій меті та завданням дослідження. Одержані результати мають належну наукову цінність і підтверджують високий рівень наукової підготовки здобувача.

Наукова новизна полягає в наступному:

Вперше:

- систематизовано та охарактеризовано світовий та вітчизняний досвід проєктування хостелів, визначена еволюція їх розвитку у структурі закладів тимчасового проживання, розроблено класифікацію;
- запропоновано моделі функціонально-просторової організації хостелів різних категорій комфортності та місткості;
- сформульовано принципи архітектурно-планувальної організації хостелів.

Удосконалено:

- прийоми містобудівного розміщення, архітектурно-планувальної організації хостелів, естетично-образної трансформації їх рішень;
- методику економічного оцінювання ефективності архітектурної організації хостелів;

Отримали подальший розвиток:

- рекомендації щодо практичного застосування методичних засад, принципів та прийомів архітектурно-планувальної організації хостелів.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження є вагомим для архітектурного проєктування, реконструкції та пристосування будівель і приміщень під хостели. Запропоновані принципи, прийоми та моделі архітектурно-планувальної організації можуть бути використані під час розроблення хостелів різної місткості, рівня комфортності та типу просторової структури.

Результати роботи можуть слугувати науковим підґрунтям для вдосконалення нормативно-методичної бази у сфері проєктування закладів

тимчасового проживання, зокрема для уточнення вимог до функціонального зонування, складу приміщень, організації житлових осередків, санітарно-гігієнічних та громадських просторів.

Матеріали дисертації можуть бути використані у практиці архітектурного, конкурсного та експериментального проектування, у навчальному процесі закладів вищої освіти архітектурного профілю, а також у подальших наукових дослідженнях. Окремі положення роботи можуть бути корисними для інвесторів, фахівців туристичної галузі та інших зацікавлених сторін.

Оцінка наукових публікацій здобувача. Основні результати дисертаційного дослідження висвітлено у 13 наукових публікаціях здобувача. До їх складу входять 5 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України категорії «Б», а також 8 тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій. Тематика публікацій відповідає напряму дисертаційної роботи та належним чином відображає її основні наукові положення і результати.

Кількість і змістовий рівень опублікованих праць відповідають вимогам пункту 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Оцінка змісту дисертації, її завершеність та дотримання принципів академічної доброчесності. Дисертація подана в одному томі та складається з анотації, термінологічного словника, вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 278 сторінок. Основний текст викладено на 132 сторінках, ілюстративний матеріал представлено 57 рисунками, список використаних джерел містить 180 найменувань і займає 21 сторінку. Додатки розміщено на 48 сторінках, акти впровадження — на 3 сторінках.

У дисертації дотримано вимог академічної доброчесності: використані джерела належним чином відображені в тексті та списку літератури, запозичені положення супроводжуються відповідними посиланнями, а основні наукові результати подано як самостійний доробок автора. Ознак некоректного використання джерел або порушення принципів академічної етики не виявлено.

У вступі дисертаційної роботи здобувачем належним чином обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено її зв'язок із науковими програмами, планами та напрямками. Мета роботи відповідає назві й послідовно розкривається у сформульованих завданнях. Об'єкт і предмет дослідження визначені коректно та узгоджуються зі змістом дисертації. Наведено положення наукової новизни, практичне значення отриманих результатів і відомості щодо їх апробації.

У першому розділі «Сучасні тенденції архітектурного проєктування хостелів» автором опрацьовано теоретичну, нормативну та практичну базу за темою дослідження. Здобувачем уточнено понятійний апарат і визначено місце хостелів у системі засобів тимчасового розміщення. У розділі простежено становлення і розвиток хостелів, визначено основні етапи їх типологічної еволюції, узагальнено зарубіжний і вітчизняний досвід проєктування. Проаналізовано особливості містобудівного розташування, функціональної структури, місткості, рівнів комфортності та організації житлових одиниць. На основі проведеного аналізу розроблено класифікацію хостелів.

У другому розділі «Методика архітектурно-планувальної організації хостелів» автором розкрито методичні засади дослідження з застосуванням комплексу загальнонаукових і спеціальних методів.

Визначено основні групи факторів впливу на архітектурно-планувальну організацію хостелів. Досліджено характер їх впливу на розміщення, функціональне зонування, склад приміщень, місткість і рівень комфортності об'єктів. Запропоновано підходи до економічного оцінювання ефективності архітектурно-планувальних рішень.

У третьому розділі «Рекомендації щодо архітектурно-планувальної організації хостелів в Україні» сформульовано основні принципи архітектурно-планувальної організації хостелів: містобудівної інтегрованості, економічної ефективності, безпечності та контрольованості, ергономічності, інклюзивності й універсальності.

Реалізацію визначених принципів забезпечує система архітектурно-планувальних прийомів, що передбачає інтеграцію хостелів у транспортну і туристично-рекреаційну мережу, організацію безпечних евакуаційних шляхів, застосування безбар'єрного дизайну, формування зрозумілої просторової структури, мінімізацію шляхів пересування, ергономічну організацію приміщень, адаптацію санітарно-гігієнічних зон, створення контрольованих індивідуальних осередків, а також акустичне й візуальне розмежування простору.

На основі графоаналітичних досліджень автором розроблено моделі архітектурно-просторової організації хостелів різної місткості та рівня комфортності з урахуванням особливостей нового будівництва, реконструкції та інтеграції у структуру існуючих будівель.

Загалом дисертація характеризується логічною побудовою, комплексним підходом і послідовністю викладення матеріалу. Сформульовані висновки відповідають поставленим завданням і дають підстави стверджувати, що мета дослідження досягнута.

Узагальнюючи оцінку представленої роботи, можна визначити її **основні здобутки:**

- методику економічного оцінювання ефективності архітектурно-планувальної організації хостелів;
- типологія та різновидність функціонально-планувальної структури хостелів
- варіантність архітектурно-планувальної організації та деталізація планувальних рішень на основі визначених принципів та прийомів.

Високо оцінюючи дану дисертаційну роботу в цілому, можна висловити деякі **побажання та зауваження**:

1. Здобувачем були обстежено біля 500 хостелів, що розташовані у різних містах України. Вважаю зайвим заявлене обмеження категорії міст тільки найкрупнішими. як це зазначено у назві дослідження. Тим паче, що у тексті згадуються різні терміни, наприклад у межах дослідження – найбільші, а далі по тексту - і великі, обласні і т.і.

2. Вважаю, що було б доцільним додати завдання по визначенню загальної методики дослідження, враховуючі наявність у роботі цього розділу та висновків до нього.

3. Вважаю невірним застосування термінів малий хостел, або великий хостел. Див. рис.2.3.1(арк. 134), 2.4.1. (арк. 137) Головним показником для цього типу будівлі є кількість місць. Тому вважаю за потрібне вживати термін – хостел малої або великої місткості, попередньо визначивши її.

4. Також є сумніви по застосуванню термінів: історична та колишня будівля (рис. 2.4.1.). Державними нормами встановлено три види будівництва, а саме:

- реставрація, або реставрація з пристосуванням, для пам'яток архітектури;
- реконструкція, для існуючих будівель, а також будівель з прибудованими, надбудованими та вбудованими приміщеннями;
- нове будівництво, будівля, яка має свою територію, або може бути побудована біля іншої. Все це відноситься і до будівництва хостелів. Основна проблема, звичайно виникає при реставрації та реконструкції, коли існуюча будівля була іншого функціонального спрямування.

5. Ідентичність назв розділу 3 та підрозділу 3.4 вважаю не вдалим.

6. Одним з пунктів новизни дослідження є ствердження, що здобувачем були розроблені моделі функціонально-просторової організації хостелів різної місткості та категорій комфортності, Висновки третього розділу засвідчують розробку автором моделей архітектурно-просторової організації хостелів різної місткості та рівня комфортності. Звісно, дані матеріали ми знаходимо у дисертації, але не у якості моделей. Особливо і позитивно треба відмітити проектні пропозиції автора, де ми дійсно можемо бачити різні типи архітектурно-планувальної організації хостелів. Але недоліком вважаю відсутність заключних ілюстрацій моделей архітектурно-планувальної

організації хостелів різної місткості та категорії комфортності. Ця інформація, у систематизованому вигляді, була б дуже корисною для проєктувальників даних закладів тимчасового проживання.

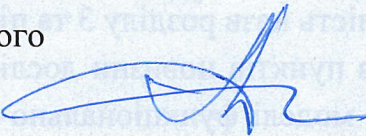
Загальна оцінка дисертації.

З урахуванням зазначеного вважаю, що дисертаційна робота **Кінайлюка Михайла Васильовича «Принципи архітектурно-планувальної організації хостелів (на прикладі найкрупніших міст України)»** повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, із змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України 19 травня 2023 р. № 502, та є завершеною, самостійною науковою роботою, отримані результати якої забезпечують суттєвий внесок в архітектурну науку. В представленій науковій роботі відсутні будь-які порушення академічної доброчесності.

Загальний висновок:

Дисертаційне дослідження Кінайлюка Михайла Васильовича «Принципи архітектурно-планувальної організації хостелів (на прикладі найкрупніших міст України)», представлене на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», - є завершеною самостійною науковою працею, отримані теоретичні і практичні результати якої не викликають сумнівів, відзначаються науковою новизною та свідчать про досягнення здобувачем високого рівня оволодіння методологією наукових досліджень, а її автор, Кінайлюк Михайло Васильович, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування».

Опонент,
кандидат архітектури, доцент.
Декан факультету архітектури
Національної академії образотворчого
мистецтва і архітектури

:

Давидов А.М.

Підпис
засвідчую
Начальник відділу кадрів
